

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 15P/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7621205350
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Fandáková, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2022:7621205350.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa Mgr. Jana Fandáková, LL.M., v právnej veci maloletých detí: Z. Z., X.. XX.XX.XXXX a Z. Z., X.. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, deti rodičov: matka H. L., X.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, toho času Z. X, F. a otec J. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J., toho času Š. XX, J. o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti a o návrhu otca na zverenie maloletej Z. Z., X.. XX.XX.XXXX, do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, takto

rozhodol:

I. Zvyšuje sa výživné zo strany otca na maloletú Z. Z., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 220,- eur mesačne a na maloletú Z. Z., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 140,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne a to s účinnosťou 10.11.2021 do budúca, ktoré zvýšené výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky vopred.

II. Dlž na výživnom na maloletú Z. Z., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 10.11.2021 do 31.03.2022 v sume 282,- eur a na maloletú Z. Z., nar. XX.XX.XXXX v sume 188,- eur je otec povinný uhradiť v lehote do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky.

III. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 11P/65/2016-29 z 31. augusta 2016 v časti určenia vyživovacej povinnosti zo strany otca na maloleté deti.

IV. Návrh otca na zverenie maloletej Z. Z., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti rodičov zamietá.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka H. L., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „matka alebo navrhovateľka“) návrhom doručeným súdu 10. novembra 2021 žiadala, aby súd zvýšil výživné zo strany otca na maloletú Z. Z., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletá Lea“) a maloletú Z. Z., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletá Z.“, spolu aj „maloleté deti“). Svoj návrh upresnila na pojednávaní konanom 14. januára 2021 a to tak, že navrhla, aby bol otec zaviazaný platiť zvýšené výživné a to o 100,- eur viac na každé maloleté dieťa a to od podania návrhu na začatie konania.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti zo strany otca sa podstatne zvýšili výdavky na maloleté deti. Matka špecifikovala výdavky na maloletú Z. mesačne ako stravné 180,- eur, cestovné 20,- eur, záľuby 30,- eur, výdavky na školu 60,- eur, lieky 20,- až 50,- eur, drogéria 20,- eur, vreckové 30,- eur, telefón + počítač 20,- eur, podiel na inkase mimo internátu 30,- eur, výlety + dovolenka 50,- eur, oblečenie + darčeky 30,- eur. Výdavky na maloletú Z. mesačne špecifikovala ako stravné 150,-

eur, záľuby 20,- eur, výdavky na školu 40,- eur, lieky 20,- až 50,- eur, podiel na inkase 60,- eur, drogéria 20,- eur, vreckové 20,- eur, telefón + tablet 10,- eur, výlety + dovolenka 50,- eur, oblečenie + darčeky 30,- eur. Matka uviedla, že má ešte vyživovaciú k maloletému synovi Lukášovi, ktorú špecifikovala sumou 300,- eur.

3. Otec sa v podaní z 23.12.2021 vyjadril k návrhu matky a zároveň podal návrh na zmenu úpravy starostlivosti o maloletú Z. a to tak, že navrhol, aby bola maloletá Z. zverená do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v dvojtýždňových intervaloch. Svoj návrh na zverenie maloletej Z. do striedavej osobnej starostlivosti odôvodnil s poukázaním, že maloletá Z. má s ním výborný vzťah, avšak od augusta 2021 po týždňovej návšteve Z. u neho, mu matka bráni v styku s oboma maloletými deťmi. Matka im zablokovala jeho telefónne číslo a obe dcéry od augusta 2021 nevidel. Pred augustom 2021 bol jeho styk s dcérami realizovaný pravidelne a to často. Uviedol, že býva so svojou družkou v 3-izbovom byte na sídlisku E. Y. J., na adrese Š. XX, pričom v domácnosti s nimi žije ešte aj dospelý syn jeho družky. V čase, keď by boli maloleté deti v jeho domácnosti, majú k dispozícii pre seba svoju vlastnú izbu, takže maloletá Z. bude mať v prípade nariadenej striedavej starostlivosti vytvorené u neho všetky podmienky na prípravu do školy a plnohodnotné trávenie voľného času. Maloletá Z. je aktuálne žiačkou 8. ročníka základnej školy, takže základnú školu bude navštevovať ešte približne rok a pol. Je predpoklad, že strednú školu už nebude navštevovať v F., ale v inom meste, je možné, že dokonca v J., takže z tohto pohľadu už nebude bývanie u neho žiadnym problémom. Počas doby, keď bude maloletá Z. v jeho starostlivosti a bude do základnej školy dochádzať z J. G. F., čo je asi 50 km, bude môcť dochádzať vlakom, autobusom, pretože jej vek už umožňuje, aby dochádzala samostatne.

4. K návrhu matky na zvýšenie výživného uviedol, že v prípade, ak bude maloletá Z. zverená do striedavej starostlivosti nie je potrebné určovať výživné. K zvýšeniu výživného na maloletú Z., uviedol, že matkou navrhované zvýšenie považuje za neprimerané a nezodpovedajúce zmene pomerov na strane dieťaťa. Výdavky na školu a internát nespochybňuje, avšak namieta výšku výdavkov na lieky v sume 20,- až 50,- eur mesačne, keďže nemá vedomosť o tom, že by maloletá potrebovala takúto sumu na lieky mesačne, Taktiež ničím neodôvodnené sú výdavky vyčíslené v sume 50,- eur mesačne na výlety a dovolenky. Poukázal na skutočnosť, že pre deti vo veku 15-18 rokov sa odporúča stanoviť výživné v rozsahu 15-21 % z čistej mzdy povinného rodiča, čo pri jeho čistom priemernom zárobku 1.188,55 eur predstavuje na spodnej hranici sumu 178,20 eur. Vzhľadom na to, že bude mať v striedavej starostlivosti mladšiu dcéru Z. navrhol, aby súd určil výživné na tejto spodnej hranici zaokrúhlene vo výške 180,- eur mesačne. V prípade, že súd nevyhovie jeho návrhu na zverenie maloletej Z. do striedavej starostlivosti navrhol, aby súd určil jeho vyživovaciú povinnosť k nej v sume 160,- eur mesačne. Poukázal na to, že pre deti vo veku 6-14 rokov je odporúčaná výška výživného v rozsahu 13-17 % čistého príjmu povinného rodiča, takže spodná hranica je 154,- eur a vzhľadom k výživnému na dve deti, pričom výška výživného u maloletej Lei je vyššia, je podľa jeho názoru vhodné určiť výšku výživného na spodnej hranici daného rozpätia.

5. Kolízny opatrovník vo svojom záverečnom prednese na pojednávaní konanom 18. marca 2022 navrhol, aby vzhľadom na dobu, od ktorej bolo naposledy upravená vyživovacia povinnosť k maloletým deťom, súd vyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného, a odporučil zvýšiť výživné a poukazom na potreby maloletých detí ale aj s prihliadnutím na možnosti a schopnosti otca. Navrhol, aby súd zamietol návrh otca na zverenie maloletej Z. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, keďže pre jej nariadenie nie sú splnené zákonné podmienky. Rodičia spolu jednak nekomunikujú, ale aktuálne nekomunikuje ani otec s maloletou Z., ich vzťah je naštartený a striedavá starostlivosť by tento problém nenapravila.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov a pripojeným súdnym spisom tunajšieho súdu sp. zn. 11P/65/2016 a zistil tento skutkový stav:

7. Z rodného listu maloletých detí vyplynulo, že ich matkou je navrhovateľka a ich otcom je J. Z., X.. XX.XX.XXXX.

8. Z rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, č. k. 11P/65/2016-29 z 31. augusta 2016, právoplatným 09. septembra 2016, ktorý do konania predložila matka a ktorý je súčasťou pripojeného súdneho spisu tunajšieho súdu sp. zn. 11P/65/2016, súd zistil, že týmto rozsudkom bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej Z. sumou 160,- eur mesačne a na maloletú Z. sumou 140,-

eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 31.08.2016 v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/65/2016 mal súd za preukázané, že v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti zo strany otca bol jeho čistý mesačný príjem 800,- eur. Matka bola nezamestnaná, bez akéhokoľvek príjmu a očakávala narodenie dieťaťa so svojím novým priateľom. Matka spolu s maloletými deťmi opustila spoločnú domácnosť v apríli 2013.

9. Z výsluchu matky na pojednávaní konanom 14. januára 2022 súd zistil, že podľa jej názoru, vzťah otca s maloletými deťmi nie je žiadny. Za posledný polrok sa otec s deťmi nestretol, ani telefonicky ani osobne. Jednak sa o deti nezaujíma, ani deti s ním nechcú byť. Od roku 2013 nežije s otcom maloletých detí. V roku 2016 mali rozvod, kedy bolo určené výživné a od uvedeného obdobia až doteraz žije s jej terajším manželom. Ona bola tá, ktorá iniciovala stretnutia s otcom. Nikdy nebránila deťom, aby sa s otcom stretávali. Za obdobie posledných dvoch rokov bol Covid. Kontakt otca s maloletými deťmi nebol taký ako predtým práve kvôli Covidu. Avšak otec maloleté deti nekontaktoval ani cez sociálne siete. Ani raz otec nekontaktoval deti ako sa majú, ako žijú. Otec nevie o nich ako sa majú, aké majú diagnózy, nevie o nich nič. Boli snahy o telefonický kontakt zo strany otca raz za 3 mesiace, raz za polroka, avšak maloleté deti sa odcudzili tak, že sa s ním odmietajú kontaktovať, lebo si s ním nemajú čo povedať. Maloleté deti vedia s kým otec žije, je to žena, ktorá im zobrala otca, takže by do bytu tejto pani nikdy nešli, otec ich tam nikdy nevolal. Keď sa realizoval styk, tak ich otec zobral do nákupného centra na 2-3 hodiny a odtiaľ sa vrátili so samými zbytočnosťami. Maloleté deti majú vytvorený vzťah s jej terajším manželom a tohto volajú aj otec, ich biologický otec je pre nich cudzí človek. Z. by nikdy nešla bývať k otcovi a nikdy by nepristúpila nato, aby bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti. Všetci spoločne bývajú v byte, ktorý je vo výlučnom vlastníctve jej manžela. Maloleté deti tam majú trvalý pobyt. Býva tam s nimi aj maloletý syn Z., ktorého má s terajším manželom. Vo vzťahu k výdavkom uviedla, že s terajším manželom splácajú hypotéku, spotrebný úver, za inkaso platia mesačne 222,- eur, za elektrinu 50,- eur mesačne. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť. Pred tehotenstvom pracovala v lekárni, momentálne poberá pandemický príspevok. Nie je zamestnaná, netrvá jej žiaden pracovný pomer. Je evidovaná na úrade práce ako uchádzača o zamestnanie, aj počas celého pandemického poberania príspevku bola evidovaná na úrade práce. Maloletá Z. študuje v Košiciach na Strednej zdravotníckej škole. Výdavky na ňu, nad rámec toho čo uviedla v návrhu, spresnila tak, že na stravné potrebuje 180,- eur mesačne, pričom platí aj stravu na internáte. Za ubytovanie na internáte platí 27,- eur mesačne, cestovné predstavuje mesačne sumu 20,- eur, vreckové 30,- eur. Maloletá Z. má ťažkú formu akné. Výlety a dovolenka predstavujú na maloletú Leu výdavok cca 50,- eur mesačne. K výdavkom na maloletú Z. uviedla, že na jej stravu minie 150,- eur mesačne. Navštevuje 8. ročník základnej školy, kde výdavky predstavujú sumu 40,- eur mesačne. Je zdravá, ale keď sa vyskytnú respiračné ochorenia tak na lieky minie aj 20,- až 50,- eur. Matka uviedla, že nad rámec súdom určeného výživného nedal otec maloletým deťom nič, nenabil im kredit ani im nič nekúpil. K návrhu otca na zverenie maloletej Z. do striedavej osobnej starostlivosti uviedla, že otec nikdy za celý čas nevyužil možnosť si zobrať maloleté deti na víkend, alebo požiadať, aby deti ku nemu chodili na víkend a prešiel už dlhý čas nato, aby bola Z. zverená do striedavej starostlivosti. V závere poukázala na to, že maloletá Z. s nimi odmietla ísť na dovolenku, preto, že je závislá na Wifi, dokáže tam stráviť aj 12 hod, čo nie je normálne. Taktiež v tom období sa riešila jej orientácia, lebo sa cíti ako lesbička a mala pocit, že ju nikdy nepochopia, tak sa im chcela pomstiť. Keď prišla domov, tak povedala, že u otca tri dni nejedla, že jej dávali jedlo do izby ako psovi, oľutovala to a nikdy by tam už nešla.

10. Na pojednávaní konanom 18. marca 2022 k svojim aktuálnym pomerom doplnila, že sa zamestnala s nástupom od 13.02.2022 v spoločnosti Z., R..K..S.. na polovičný úväzok, ako aranžérka kvetov, floristka. So zamestnávateľom sa dohodla na hodinovej mzde 3,40 eur/hod. Jej maloletý syn už nastúpil do škôlky. Maloleté dcéry sa s otcom nestretli ani raz, obidve majú zmenené telefónne čísla lebo si priali mať nového operátora, majú nové sim karty. Ona ich čísla otcovi nedala, lebo nevidela dôvod prečo by tak mala urobiť. Dievčatá nechceli dať číslo otcovi. Maloleté deti výslovne povedali, že nechcú, aby mal ich otec telefónne čísla. Po poslednom pojednávaní, keď prišla so súdu a povedala maloletej Linde čo otec navrhuje, tak sa Z. psychicky zrútila a museli volať sanitku. Prišla záchranka, dali jej niečo na ukľudnenie, do nemocnice nešla. Dodala, že na maloletú Z. ani výsluch uskutočnený kolíznym opatrovníkom nebola jednoduchá záležitosť. Bolo to pre ňu stresujúce, ešte musela zvládať školu. Vzhľadom na uvedené navrhli otcovi, aby všetko ostalo tak, ako to je kvôli Z.. Dôvod prečo sa maloleté deti odcudzili je to, že otec si na stretnutia začal nosiť svoju snúbenicu a to je jediný dôvod. Toto sa udialo bez ich vedomia a od toho obdobia sa to zmenilo. Maloleté deti otcovi výslovne uviedli, že sa s ním nechcú stretávať za

prítomnosti jeho priateľky, ktorá je pre nich cudzia a pokiaľ by on netrval na jej prítomnosti, zo stretávaním by nebol žiadny problém, a všetko by bolo tak, ako to bolo zaužívané od roku 2013. Maloletá Z. má už dohodnutú návštevu u detskej psychologičky pani D.. Doplnila výdavok na maloletú Z. a to antikoncepciu 40,- eur za 3 mesiace.

11. Z výsluchu otca na pojednávaní konanom 14. januára 2022 súd zistil, že od roku 2013, od kedy s matkou spolu nežili, dobrovoľne uhrádzal výživné na maloleté deti tak, ako sa dohodli a v čase ich návštevy u jeho rodičov im bolo poskytnuté vreckové od starých rodičov. V roku 2017 po predstavení jeho snúbenice rodičom maloleté deti odmietli byť v jednej domácnosti s ňou. Dovtedy nebol problém so stretávaním. Vidávali sa tak, ako mohol s ohľadom na jeho prácu. Po uvedenom období bol jeho kontakt s nimi obmedzený, ale nie z jeho pričinenia, ale, tak ako sa domnieva v dôsledku správania matky. Deti už odmietali prespať u jeho rodičov. Obrat nastal v auguste 2021 potom, ako matka odišla s rodinou na dovolenku a staršia dcéra Z. odmietla ísť s nimi. Matka ho kontaktovala, či Z. môže byť u neho. Počas toho, ako bola u neho, sa Z. rozplakala, že nechce ísť domov, že matka ju vo všetkom obmedzuje, kontroluje ju. Maloletá Z. má teraz 17 rokov, tak sa porozprávali a vysvetlil jej, že musí ísť domov, lebo je rozhodnutím súdu zverená do starostlivosti matky. Od uvedeného obdobia majú maloleté deti zablokované mobily. Od augusta 2021 ich nevidel. Nesnažil sa s deťmi osobne kontaktovať, lebo si je vedomý toho, čo by nastalo zo strany jeho bývalej manželky. Návrh na striedavú starostlivosť podal preto, že deti nevída. S maloletou Z. sa o tom nerozprával, lebo s nimi nebol. Podľa jeho názoru nie je problém ani v tom, že by maloletá Z. bývala aj s jeho snúbenicou. Sama by si vybudovala názor na jeho snúbenicu. Podľa jeho názoru je Z. ovplyvnená matkou. Byť, v ktorom býva so snúbenicou je v jej výlučnom vlastníctve. Má klasické výdavky na život - ubytovanie, cestovné, strava, podieľa sa na platbe za ubytovanie so svojou snúbenicou. Dodal, že o striedavú starostlivosť nepožiadala skôr, pretože mal neobmedzený styk.

12. Na pojednávaní konanom 18. marca 2022 otec zotrval na svojom návrhu, aby mu bola maloletá Z. zverená do jeho osobnej starostlivosti. S maloletou Z. mu nebolo umožnené sa stretnúť. Hneď po prvom pojednávaní mal telefonáty od navrhovateľky, že pokiaľ stiahne svoj návrh môže sa s deťmi stretávať kedy chce. A keďže to odmietol svoje deti nevidel. Pokiaľ ide o to, že s maloletými deťmi chodil do nákupných centier, nebol to jeho návrh. On sa vždy opýtal detí čo chcú robiť, kde chcú ísť. Potom sa ich pýtal čo budú robiť, či pôjdu ku babke prespať avšak po telefonáte s mamou mu hneď povedali, že už musia ísť domov. Od augusta s deťmi nebol, je síce pravda, že maloletá Z. si ho odblokovala ale nedvíha mu mobil. Na staršiu dcéru nemá nové číslo. Pokiaľ ide o úpravu styku stretávania s maloletou Z. tú zatiaľ nenavrhuje upraviť, keďže je to komplikované z pohľadu jeho zamestnania, keď pracuje aj 24 hod. cez víkend. Pokiaľ to nepôjde inak a matka mu bude stále brániť stretávať sa s deťmi podá návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na súd. Pokiaľ by mu maloletá Z. bola zverená do striedavej starostlivosti, starostlivosť o ňu počas jeho pracovnej doby by zabezpečovala jeho snúbenica.

13. Zo správy z prešetrenia pomerov vypracovanej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves z 29.12.2021 súd zistil, že matka, býva spolu s manželom Z. L., nar. XX.XX.XXXX, ich spoločným maloletým synom Z.S. L., nar. XX.XX.XXXX a s maloletými deťmi Z. C. Z., v štvorizbovom byte. Celková úroveň a hygiena domácnosti sú na dobrej úrovni, domácnosť je prispôsobená potrebám maloletých detí. Matka je nezamestnaná, poberala pandemický rodičovský príspevok, ktorého vyplácanie jej má byť ukončené a začiatkom roka 2022 sa pôjde zaevidovať ako uchádzačka o zamestnanie. Z tunajšieho úradu pobera rodičovský príspevok vo výške 275,90 eur a prídavok na dieťa vo výške 76,50 eur. Výdavky uviedla v sume 300,- eur. Manžel matky pracuje v spoločnosti N.. Matka pri pohovore uviedla, že na podanom návrhu trvá, žiada zvýšiť výživné na každé dieťa o 100,- eur. Otec výživné platí riadne, nad rámec zakupuje deťom darčeky na narodeniny a na Vianoce. S otcom detí spolu nekomunikujú, podľa slov matky sa deti stretávajú s otcom iba sporadicky, strávia s ním jeden deň bez prespania. Matka uvádza, že deti nemajú s otcom dobrý vzťah, otec za nimi od augusta nebol. S otcom bol rozhovor vykonaný telefonicky. Otec pri rozhovore uviedol, že na súd podal svoje vyjadrenie k návrhu, v ktorom žiadal aj úpravu zverenia maloletých detí, Pracuje ako štátny zamestnanec na S. K. P. B. B. Z.. Jeho priemerný mesačný príjem je zhruba 1.150,- eur, občas si privyrába aj brigádne, za rok zarobí zhruba 1.180,- eur. Výživné platí riadne a včas, platil ho dobrovoľne už dva roky pred rozvodom. Súhlasil s výškou výživného aj nad rámec svojho príjmu z dôvodu, že matka súhlasila s tým, že môže kedykoľvek vídať deti vzhľadom k povahe svojej práce, robí 24 hod. služby. Kým žil sám, nebol s ničím problém, vedeli sa s matkou maloletých detí na všetkom dohodnúť, problém nastal po tom, ako sa dozvedela, že má priateľku. Situácia sa zhoršila v auguste 2021, kedy maloletá Z. odmietla ísť s matkou na dovolenku

a trávila čas uňho. Po návrate matky z dovolenky, chcela ostať u otca, s čím matka nesúhlasila. Otec sa snažil situáciu dcére vysvetliť. Od toho času deti nevidel, keď sa im snaží dovolať, tak ho zrušia, myslí si, že je zablokovaný. Nechce špekulovať o tom, čo sa stalo a prečo to tak je. Je ochotný prispievať na výživu maloletých detí vyššou sumou, no nie takou, ktorú požaduje matka. Maloletá Z. navštevuje 3. ročník Strednej zdravotníckej školy v F., maloletá Z. navštevuje 8. ročník Základnej školy na B. N. Y. F..

14. Z výsluchu maloletej Z., ktorý bol vykonaný kolíznym opatrovníkom 25. januára 2022, mal súd za preukázané, že táto nesúhlasí s jej zverením do striedavej osobnej starostlivosti. Maloletá Z. uviedla, že vie, čo je to striedavá starostlivosť. Dva týždne by bola u mamy a dva týždne u otca. Poukázala na to, že od otca odišli, keď mala štyri roky a teraz má pocit, že sa odcudzili. S otcom sa spočiatku stretávali pravidelne, zhruba každý mesiac, neskôr to bolo zriedkavejšie, zhruba každé tri mesiace, od augusta sa nevideli. Vždy sa stretávali vtedy, keď to vyhovovalo jemu. Počas stretnutí s otcom, otec prišiel do Krompách, vzal ich so sestrou do nákupného centra. Trávili s ním pár hodín, nikdy u neho nespala. Ani jeden z nich nevyvinul iniciatívu na to, aby u ňo spala. Otec nemá svoj byt, je to domácnosť jeho partnerky. Ona s ňou nemá dobrý vzťah, má pocit, že ona je zodpovedná za rozpad manželstva jej rodičov. Prvý raz ju videla, keď mala osem rokov, bolo to náhodné stretnutie. Potom ju videla až v roku 2021, kedy ju otec nosil so sebou, keď prišiel za nimi. Nepýtal sa na jej názor, nepovedal, že príde s ňou. Nepáčilo sa jej to, ani sestre, tak si otca zablokovali. Už ho má odblokovaného. Aj jej volal a pýtal sa jej na striedavú starostlivosť, povedala mu, že ju nechce, tvrdil, že ju nebude nútiť. Chce sa s otcom stretávať tak, ako doteraz, že sa dohodnú. Nechce chodiť spať k nemu do Popradu. V prípade, ak súd určí časy stretávania s otcom, chce, aby sme sa stretávali u babky vo Vojkovciach (otcova matka), tam by trávila aj víkendy s otcom. S babkou má dobrý vzťah, chodí k nej aj teraz. Otec sa jej nepýta na záľuby, školu, opýta sa jej len, aké bude vysvedčenie. S maminým manželom má dobrý vzťah, je s ňou od jej ôsmich rokov, trávi s ním viac času ako s otcom.

15. Z potvrdenia o plate z 15.12.2021 mal súd za preukázané, že čistý priemerný plat otca ako štátneho zamestnanca na S. K. P.Č. B. B. Z., za rok 2021, bol 1.157,15 eur mesačne.

16. Z potvrdení o príjme od zamestnávateľa M.-L., R..K..S.. z 15.12.2021 súd zistil, že čistý príjem otca od 01.06.2021 do 30.11.2021 bol 188,41 eur, za obdobie od 01.01.2021 do 31.05.2021 bol 75,37 eur a za obdobie od 01.01.2020 do 31.12.2020 bol 402,27 eur.

17. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová ves o poberaní rodičovského príspevku za rok 2020 z 12.01.2022, mal súd za preukázané, že matke bol v roku 2020 vyplatený rodičovský príspevok v celkovej sume 3.240,- eur.

18. Z výpisov z internetbankingu, ktoré do konania predložila ako dôkaz matka, vyplynulo, že mesačne je za inkaso uhrádzaná suma aktuálne 222,- eur, ďalej splátku úveru vo výške 174,99 eur, do Generali poisťovne je uhrádzaná suma 30,48 eur, za ubytovanie je mesačne uhrádzaná suma 27,- eur, platba za O2 faktúru mesačne v sume v rozpätí 19,- až 23,09 eur, platba za Orange faktúru v sume 20,- eur, za rozhlas a televíziu suma 4,64 eur, za internet a televíziu suma 14,61 eur, za hypotekárny a spotrebný úver je uhrádzaná suma 14,91 eur a suma 88,09 eur, za energiu suma 56,- eur a za stavebný úver suma 103,96 eur. Za stravu na internáte bola v období od 17.08.2021 do 10.01.2022 uhradená celkovo suma 248,29 eur, za stravu v škôlke v období od 08.09.2021 do 10.01.2022 bola uhradená celková suma 61,05 eur, a za škôlku v období od 08.09.2021 do 10.01.2022 bola celkovo uhradená suma 35,30 eur.

19. Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

20. Podľa § 24 ods. 4 súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany

obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

21. Podľa § 28 ods. 1 a 2 zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

23. Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

24. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

25. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

27. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

28. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29. Podľa § 75 ods. 2 zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

30. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

32. Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

33. Podľa § 157 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

34. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Podľa 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

36. Podľa § 231 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CSP“), rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

37. Zákon o rodine explicitne nevyžaduje podstatnú zmenu okolností na strane účastníkov konania k tomu, aby súd rozhodoval o zmene pôvodného rozhodnutia, ktorým bolo určené výživné zo strany povinného rodiča na maloleté dieťa. Aj súčasne platné a účinné znenie Civilného mimosporového poriadku v § 157 CMP uvádza, že rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery. Napriek tomu, vzhľadom na konštrukciu tejto okolnosti ako výnimky zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, sa vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a ani prípustné reparaovať právoplatné súdne rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch (nestačila by len úvaha o nedostatočnosti doteraz určeného výživného, prípadne úvaha, že výživné bolo priznané nad rámec odôvodnených potrieb dieťaťa, prípadne nad rámec schopnosti a možnosti povinného rodiča, pokiaľ tento voči samotnému rozhodnutiu nevyužil príslušné opravné prostriedky) a už vonkoncom súdu neprináleží preskúmať správnosť pôvodného rozsudku, ale sa musí zaoberať otázkou, či sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie opakujúcich sa dávok výživného. V zmysle záverov aplikačnej praxe preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného.

38. Súd k určeniu vyživovacej povinnosti na maloleté deti zo strany otca vo všeobecnosti uvádza, že vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinnoprávných vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečiť pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb, a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden zo základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicke najslabšej skupine osôb v spoločnosti, t.j. deťom. Povinnými subjektami sú rodičia dieťaťa, matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou ale tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako bežného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča, a to súhrne alebo jednotlivé položky. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia, než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti.

39. Súd pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného na maloleté deti prihliadal na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu rozhodnutia o výživnom, vykonal porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho, ako i nového rozhodovania na základe vykonaného dokazovania. Samotná zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená subjektívnymi okolnosťami na strane povinného a oprávneného alebo objektívne, napr. vývojom

životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 2 zákona o rodine už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, F. sama o sebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného.

40. Súd zistil, že došlo k zmene pomerov od poslednej úpravy výživného na strane maloletých detí. Maloletá Z. mala v čase poslednej úpravy výživného 12 rokov a mala nastúpiť do 7. ročníka na základnej školy a maloletá Z. mala 8 rokov a mala nastúpiť do 3. ročníka na základnej školy. Aktuálne maloletá Z. navštevuje 3. ročník Strednej zdravotníckej školy v F. a maloletá Z. navštevuje 8. ročník základnej školy. Na základe uvedeného súd konštatuje, že od poslednej úpravy prešlo obdobie takmer 6 rokov a zmenou stupňa vzdelávania a celkovým vývinom maloletých detí vzrástli odôvodnené potreby v každom smere. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že rastom a vývojom maloletého dieťaťa v dôsledku plynutia času sa jeho odôvodnené potreby zvyšujú spravidla každé tri roky. Maloletá Z. študuje na strednej škole mimo svojho bydliska a maloletá Z. študuje na druhom stupni základnej školy. S takýmto postupom vo vzdelávacom systéme sú vždy objektívne spojené zvýšené náklady na potreby maloletých detí. Matka má zvýšené náklady súvisiace s uhrádzaním poplatku za ubytovanie na internáte a za stravu na internáte. Keďže maloletá Z. študuje mimo svojho bydliska považuje súd za opodstatnený aj výdavok na vreckové v sume 30,- eur mesačne, keď maloletá si z tejto sumy kupuje počas pobytu na internáte ešte to čo navyiac potrebuje a nepochybne si vo svojom veku uhrádza z tejto sumy aj výdavky spojené s jej voľným časom (kultúra, záľuby), ktoré je taktiež potrebné považovať za odôvodnené výdavky a to predovšetkým s prihliadnutím na to, že má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, keďže aj otec do svojich výdavkov zahrnul výdavky na kultúru a šport. Taktiež výdavok na vreckové pre maloletú Lindu v sume 20,- eur mesačne považuje súd v jej veku za odôvodnený.

41. Súd za odôvodnené výdavky považuje aj výdavky na lieky avšak nie v sume 20,- až 50,- eur mesačne. Aj keď má Z. ťažkú formu akné a užíva antikoncepciu, výdavok v sume 20,- až 50,- eur pravidelne mesačne nepovažoval súd za odôvodnený. Ani v prípade maloletej Z., ktorá je zdravá a prekonáva iba bežné ochorenia súd nepovažoval za odôvodnený výdavok na lieky v sume 20,- až 50,- eur mesačne. Za odôvodnený výdavok možno považovať výdavok na lieky v sume po 20,- eur na každú maloletú, každé dva mesiace. Taktiež v konaní nebola preukázaná dôvodnosť pravidelného mesačného príspevku na záľuby maloletých detí, matkou vyčíslené u maloletej Z. na sumu 30,- eur mesačne a u maloletej Z. v sume 20,- eur mesačne (žiadne konkrétne záľuby, za ktoré by bolo potrebné pravidelne mesačne uhrádzať uvedené sumy neboli v konaní špecifikované, pozn.) a to o to viac, že maloleté deti majú svoje vreckové a súdom boli zohľadnené aj výdavky na kúpu darčiekov, pričom otec maloletým deťom, ako matka uviedla, kupuje darčeky na sviatky a Vianoce nad rámec plnenia vyživovacej povinnosti. Súd nepovažoval za odôvodnený ani výdavok na výlety a dovolenky po 50,- eur mesačne na každú maloletú a to vzhľadom na zistené majetkové pomery oboch rodičov. Matkin aktuálny čistý príjem je pri polovičnom pracovnom úväzku cca 280,- eur mesačne. Navyiac je jej príjem tvorený len prídavkami na maloleté deti v sume 76,50 eur. Otcov príjem je 1.180,- eur mesačne, avšak otec do svojich odôvodnených výdavkov nezahrnul výdavky na výlety a dovolenky, len výdavky za šport a kultúru. Vzhľadom na zistenú životnú úroveň rodičov nemožno za odôvodnený výdavok na dovolenky pre dve maloleté deti považovať výdavok v sume 100,- eur mesačne.

42. Súd mal za preukázané, že u maloletých detí došlo k podstatnej zmene pomerov aj v tom, že úmerne veku vyrástli, zvýšili sa výdavky na ich ošatenie, hygienu, stravu, školské potreby, vo vzťahu ku ktorým je zrejmé, že ich matka uhrádza v takom rozsahu, ako je to aj pri iných deťoch vo veku maloletých detí.

43. K majetkovým pomerom matky mal súd za preukázané, že táto býva aj s maloletými deťmi a svojim maloletým synom, ktorý pochádza zo vzťahu s jej terajším manželom v štvorizbovom byte, ktorý je vo výlučnom vlastníctve jej manžela. Za preukázané a odôvodnené považuje súd mesačné výdavky za bývanie v sume 222,- eur, za energiu v sume 56,- eur mesačne, za rozhlas a televíziu sumu 4,64 eur, za internet a televíziu sumu 14,61 eur a na telefón v sume cca 40,- eur mesačne, na ktorých sa matka podieľa spolu so svojím manželom. Pokiaľ ide o výdavky na splátku úveru vo výške 174,99 eur mesačne, na splátku za hypotekárny a spotrebný úver vo výške 14,91 eur a 88,09 eur mesačne a za stavebný úver vo výške 103,96 eur mesačne, súd uvádza, že matka nie je vlastníčkou nehnuteľnosti, na ktorú si jej manžel vzal hypotekárny a stavebný úver, nie je ani dlžníčkou, spoludlžníčkou a ani ručiteľkou v týchto záväzkových vzťahov medzi jej manželom a poskytovateľom úverov. Preto nemožno pri zohľadnení jej odôvodnených výdavkov zohľadniť jej podiel na týchto výdavkoch a to bez ohľadu na to, že s terajším manželom a deťmi dlhodobo býva v tomto byte a aktuálne spolu ako manželia hospodária. Matka je na rozdiel od predchádzajúcej úpravy zamestnaná a to od 13.02.2022 na polovičný pracovný

úväzok s hodinovou odmenou 3,50 eur v čistom. Matke od poslednej úpravy pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť a to na maloletého Lukáša Borbélyho, nar. 13.03.2017, ktorý aktuálne navštevuje materskú školu. Nevlastní žiadne nehnuteľnosti. Nemá žiadne úvery ani pôžičky. Súd vzal do úvahy skutočnosť, že matka má bežné výdavky aj na stravu, ošatenie, odev a hygienu.

44. Pokiaľ ide o pomery otca, z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v čase predchádzajúcej úpravy výživného bol jeho čistý mesačný príjem otca 800,- eur a aktuálne je to v sume 1.180,- eur mesačne. Príjem otca sa tak od poslednej úpravy zvýšil o 380,- eur mesačne. Žije aktuálne so snúbenicou a jej synom z predchádzajúceho vzťahu v byte, ktorý je v jej výlučnom vlastníctve. Súd považoval za jeho odôvodnené výdavky ním vyčíslené výdavky na stravu 300,- eur, bývanie v sume 150,- eur (ako podiel na výdavkoch spojených s užívaním bytu), na cestovné v sume 100,- eur mesačne, telefón v sume 15,- eur, drogériu a ošatenie v sume 50,- eur a výdavky na kultúru a šport v sume 30,- eur. Vo vzťahu k splácaniu pôžičky v celkovej výške 8.000,- eur, svojmu otcovi v sume 200,- eur v hotovosti každý mesiac, k tomuto výdavku súd uvádza, že tento jeho finančný záväzok, nemá prednosť pred výživným pre dve jeho maloleté deti, o to viac, že zo Zmluvy o pôžičke z 10.09.2019 ani nevyplýva účel poskytnutia pôžičky. Otcovi nepríbudla žiadna iná vyživovacia povinnosť.

45. Súd rozhodol o zvýšení výživného na maloletú Leu na sumu 220,- eur mesačne, a na maloletú Lindu na sumu 180,- eur, ktoré považuje nateraz za adekvátne potrebám maloletých detí a možnostiam a schopnostiam otca. Vo zvyšnej časti súd návrh matky nepovažoval za dôvodný. Súd uvádza, že matke nič nebráni, aby sa aktuálne zamestnala aj na celý pracovný úväzok, keďže už nevykonáva osobnú celodennú starostlivosť o svojho maloletého syna Z. a v konaní nebolo preukázané, že by matke bránila v možnosti zamestnať sa na celý pracovný úväzok iná objektívna prekážka. Matka má tak taktiež možnosť zvýšiť svoj finančný podiel na výžive maloletých detí a to o to viac, že maloletá Z. bude mať onedlho 18 rokov a maloletá Z. 14 rokov a tak je zrejmé, že miera osobnej starostlivosti matky, na ktorú súd prihliada, sa primerane s rastúcim vekom znižuje tak, ako je to v tomto prípade.

46. Vzhľadom k tomu, že súd rozhodol o zvýšení výživného na maloleté deti za obdobie od 10.11.2021 do budúca, vznikol otcovi nedoplatok na výživnom od 10.11.2021 do 31.03.2022 vo výške 282,- eur na maloletú Z. a vo výške 188,- eur na maloletú Z.. Tento nedoplatok súd vyčíslil za obdobie od 10.11.2022 do 31.03.2022, u maloletej Z. tak, že zvýšením výživného o 60,- eur (220,- eur - 160,- eur), vznikol otcovi za mesiace december 2021, január, február a marec 2022 nedoplatok v sume 240,- eur a za mesiac november 2021 mu vznikol nedoplatok v sume 42,- eur (21 dní x 2,- eur), čo spolu predstavuje sumu 282,- eur. Na maloletú Z. vznikol otcovi za mesiace december 2021, január, február a marec 2022 nedoplatok v sume 160,- eur a za mesiac november 2021 mu vznikol nedoplatok v sume 28,- eur (21 dní x 1,33 eur), čo spolu predstavuje sumu 188,- eur.

47. Pri rozhodovaní o lehote na zaplatenie dlžného výživného súd zohľadnil výšku dlžného výživného ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, tak aby nebol zaplatením dlžného výživného ohrozený riadny výkon vyživovacej povinnosti povinného a zároveň lehota na zaplatenie nad prípustnú mieru nebola na škodu maloletých detí a určil lehotu 60 dní na zaplatenie dlžného výživného.

48. Vzhľadom na uvedené sa týmto rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 11P/65/2016-29 z 31. augusta 2016 v časti určenia vyživovacej povinnosti zo strany otca na maloleté deti

49. K návrhu otca na zverenie maloletej Z. do striedavej osobnej starostlivosti súd vo všeobecnosti k striedavej osobnej starostlivosti uvádza, že striedavá starostlivosť kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky. Ak ju však rodičia dokážu kultivovane zvládnuť, potom výrazne zvyšuje predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obom rodičom zostane zachovaný. Zachovanie takého vzťahu je prvoradým záujmom dieťaťa, ktorý môže byť potlačený len inými vážnejšími záujmami dieťaťa, ktoré prevážia nad týmto záujmom. Striedavú starostlivosť nemožno chápať ako prostriedok na potrestanie druhého rodiča, ktorý sa o dieťa do nariadenia súdu o striedavej osobnej starostlivosti sám staral. Nemožno ani podporovať jej chápanie ako prostriedku na vyhýbanie sa plateniu výživného a ani ako spôsobu riešenia negatívneho postoja preferenčného rodiča k právu stretávania druhého rodiča. Na všetky tieto výchovné problémy je žiaduce hľadať riešenie, ktoré bude najviac v záujme maloletého dieťaťa. Pri nariadení striedavej osobnej starostlivosti je nevyhnutné mať splnené hmotnoprávne

podmienky, a to, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, obidvaja majú o osobnú starostlivosť záujem a nariadenie striedavej osobnej starostlivosti je predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa.

50. Ku kritériám posudzovania najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa podľa § 24 ods. 1, 2 zákona o rodine súd uvádza, že striedavá starostlivosť nie je vhodným riešením v prípade, ak nevyhovuje osobnosti dieťaťa. Nestačí však zistenie, že jeden z rodičov striedavú starostlivosť nechce pre určité obavy, treba skúmať dôvody pre toto jeho rozhodnutie a tieto vyhodnotiť s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa. Ak je to možné súd by mal vypočuť názor maloletého dieťaťa, ak je schopné s ohľadom na svoj vek formulovať svoje názory. Prvoradým predpokladom pre ustanovenie striedavej osobnej starostlivosti je, že dieťa nebude vytrhávané opakovane z prostredia školy alebo predškolského zariadenia a cyklicky umiestňované do iného prostredia, že teda obidvaja rodičia žijú aspoň približne v mieste, ktoré umožňuje dieťaťu dennú dochádzku do zariadenia, ktoré už navštevuje, resp. na ktorom sa rodičia dohodnú. Podobne by sa malo dieťaťu zachovať jeho sociálne prostredie, priatelia, susedia a záujmové aktivity. Treba prihliadať na to, že typickými prípadmi detí, pre ktoré nie je vhodná striedavá starostlivosť, sú deti s abnormalitami sociálneho správania, ktoré vyžadujú stabilitu ich výchovného prostredia alebo prítomnosť konkrétnej osoby, na ktorú sú fixované. Typickými prípadmi rodičov, ktorí nie sú vhodní na striedavú starostlivosť, sú rodičia, ktorí pôsobia na osobnosť dieťaťa alebo na jeho výchovu negatívne, vnášajú do výchovy dieťaťa nestabilitu, majú správne výchovné pôsobenie druhého rodiča, vytvárajú tlak na psychiku dieťaťa, podporujú v dieťati nesprávne návyky a pod. Doba, ktorú trávi dieťa u každého z rodičov, môže byť určená rôzne, závislá je najmä od potrieb dieťaťa, jeho veku, záľub, jeho aktivít.

51. Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní je vždy záujem dieťaťa, nemôže stačiť svojvoľné, účelové, nelogické odmietanie striedavej starostlivosti preferenčným rodičom, pretože takéto správanie je zneužitím práva dieťa vychovávať, ktorého obsahom je aj právo osobnej starostlivosti o dieťa. Medzi dôležité kritériá posudzovania záujmu maloletého dieťaťa patria predovšetkým citové väzby dieťaťa. Zisťovanie citových väzieb dieťaťa pritom môže byť relevantné len v prípade, ak dieťa má zabezpečený pravidelný a pomerne rovnocenný kontakt s oboma rodičmi. Ďalším kritériom posudzovania záujmu maloletého dieťaťa sú jeho vývinové potreby. V súčasnosti už materiálne potreby života väčšine dospelých jedincov umožňujú zabezpečenie každodenných potrieb dieťaťa, ako sú stravovanie, bývanie, zdravotné ošetrovanie a pod., preto vývinové potreby treba posudzovať zo širších hľadísk, z perspektívy rozvoja osobnosti dieťaťa, jeho vrodených dispozícií, schopností rodiča ovplyvňovať orientáciu detského myslenia a konania. Vyžaduje sa skúmanie schopností rodiča odovzdávať dieťaťu základné zásady ľudskosti a morálky prejavujúce sa rešpektom k právam iných, úcte k ľuďom, záujmu o vzdelanie. Ďalším kritériom posudzovania záujmu maloletého dieťaťa je stabilita budúceho výchovného prostredia, schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

52. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne splnené, sú: a) jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, b) lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, c) spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, d) záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba), e) súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, potom musí dôjsť aj k logickému záveru, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takých situáciách ďalej traumatizované.

53. Významným faktorom z hľadiska posúdenia splnenia zákonných predpokladov pre striedavú osobnú starostlivosť je zistenie, či rodičia napriek rozvratu ich vzťahov dosahujú takú psychickú a mentálnu vyspelosť, že v záujme dieťaťa sú schopní eliminovať prejavy svojich vážne narušených vzťahov do takej miery, aby to na dieťa nemalo negatívny dopad.

54. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že aj napriek tomu, že v konaní bolo preukázané, že obaja rodičia sú plne spôsobilí vychovávať maloletú Lindu, majú na to vytvorené všetky podmienky,

či už bytové, ekonomické, zdravotné, morálne alebo osobnostné, je návrh otca na zverenie maloletej Z. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov nedôvodný.

55. Rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti o maloleté dieťaťa by ideálne malo vychádzať zo spoločnej vôle rodičov a ich dohody, schopnosti spolu komunikovať a spolupracovať a nezapájať dieťa do svojich osobných problémov, pretože v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované práva dieťaťa. Za situácie, kedy obaja rodičia sú všeobecne rovnako spôsobilí sa o svoje dieťa riadne starať (daný prípad), je potrebné zohľadniť najmä osobnosť dieťaťa a jeho schopnosť sa vysporiadať so záťažou, ktorú rozpad rodiny prináša. Je potrebné brať ohľad na citovú orientáciu dieťaťa, aj hodnotu danú stálosťou výchovného prostredia a na možnosť zachovania a rozvíjania jeho citových väzieb k blízkym osobám aj v širšom okolí, k jeho priateľom a záujmom. V neposlednom rade je potrebné vziať do úvahy, ktorý z rodičov sa o dieťa doteraz osobne staral, dbal o jeho citovú a rozumovú výchovu a v podstate predstavoval pre dieťa ústrednú osobu, ku ktorej je citovo pripútané.

56. Konkrétne súd poukazuje na skutočnosť, že vykonaným dokazovaním zistil, že maloletá Z. je v osobnej starostlivosti matky od jej štyroch rokov. Otec podal návrh na nariadenej striedavej starostlivosti v čase, keď má Z. 13 rokov. Maloletá za obdobie takmer desiatich rokov zjavne našla stabilitu a istotu v osobe svojej matky, ktorá pre ňu nepochybne predstavuje každodennú istotu. Aktuálne žije aj s jej sestrou Z., ktorá 09.04.2022 dosiahne plnoletosť, s novým manželom matky a ich nevlastným bratom Z. v jednej domácnosti, ktorú považuje stabilne a dlhodobo za svoj domov. Súd v konaní skúmal jej názor a zistil, že so zverením do striedavej osobnej starostlivosti nesúhlasí.

57. Súd poukazuje na skutočnosť, že v konaní bolo preukázané, že maloletá si zatiaľ nevytvorila žiaden vzťah so snúbenicou otca, považuje ju aktuálne za cudzieho človeka. Nikdy nebola v byte, kde s ňou otec býva. Pokiaľ sa stretávala s otcom, ani jeden z nich nevyvinul iniciatívu, aby prespala v jeho aktuálnej domácnosti, zväčša trávila čas v obchodných centrách. Ak trávila čas s otcom s prespatím, bolo to vždy len u babky. Za týchto okolností súd konštatuje, že rešpektoval vôľu maloletej a jej názor nepovažoval za potrebné korigovať. Maloletá, vzhľadom na svoj vek, už vie vyjadriť svoj názor (bez ohľadu na tvrdenie otca, že maloleté deti sú ovplyvňované matkou) a je celkom zrejmé, že domácnosť otca je pre maloletú Lindu aktuálne úplne neznámym prostredím. Pokiaľ otec poukazuje na to, že matka zablokovala maloletým deťom jeho čísla, maloletá Z. uviedla, že si otca zablokovala, ale už ho má odblokovaného. Súd uvádza, že ak je aktuálny vzťah otca s maloletou Z. komplikovaný keď, ako otec tvrdí, maloletá mu telefón nedvíha a on svoje deti nevidel od augusta 2021, autoritatívne rozhodnutie súdu o nariadení striedavej osobnej starostlivosti by aktuálny vzťah maloletej Z. s otcom nezlepšil, práve naopak nútená zmena výchovného prostredia by mohla spôsobiť jej odmietavý postoj k otcovi, ktorý by viedol k deštrukcii ich vzájomného vzťahu.

58. Práve pre otcom tvrdené nerealizovanie styku s maloletými deťmi, súd v konaní skúmal aj otázku možnej úpravy styku otca s maloletou Z., ktorý doposiaľ nebol súdom určený. Otec sa v konaní vyjadril, že aktuálne nežiada upraviť styk s maloletou Z. vzhľadom na špecifickosť výkonu jeho pracovných povinností, keď cez víkendy máva aj 24- hodinové služby. Na otázku súdu, ako by zabezpečil starostlivosť o maloletú Z. v prípade nariadenia striedavej starostlivosti, uviedol, že by sa v tom čase o ňu starala jeho snúbenica. Na jednej strane tak otec žiada, aby súd autoritatívne nariadil striedavú starostlivosť v dvojtýždňových intervaloch, no na druhej strane nežiada upraviť styk s maloletou Z. pre špecifickosť plnenia jeho pracovných povinností. Uvedené v ponímaní súdu umocňuje pocit tendenčného podania návrhu otca na nariadenie striedavej starostlivosti (podaného po podaní návrhu matkou, pozn.) ako reakciu na matkou podaný návrh na zvýšenie výživného a to o to viac, že otec zotrval na podanom návrhu aj napriek tomu, že maloletá pri pohovore, ktorý s ňou bol vykonaný uviedla, že otec jej pri rozhovore s ňou povedal, že ju nebude nútiť, čo otec po prečítaní jej výpovede v konaní nepoprel.

59. V konaní bolo taktiež preukázané, že rodičia maloletej Z. aktuálne spolu nekomunikujú. Ich vzájomný vzťah je poznačený vzájomnými obviňovaniami sa. Ich komunikáciu súd vyhodnotil ako nedostatočnú a nefunkčnú. Rodičia nie sú aktuálne schopní eliminovať prejavy svojich vážne narušených vzťahov do takej miery, aby to na maloletú Z. nemalo negatívny dopad. Rodičia nie sú aktuálne schopní sa vzájomne dohodnúť na výchove a starostlivosti o dieťa, o to viac, že maloletá Z. by musela v období výkonu osobnej

starostlivosti otcom cestovať každý deň 50 km do školy a 50 km späť, čo je určite pre dieťa v takom veku náročné a to bez ohľadu na tvrdenie otca, že jej vek jej umožňuje samostatné dochádzanie.

60. S poukázaním na prejavovaný názor maloletej Z. a preukázanú problematickú komunikáciu rodičov, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre uľahčenie adaptácie dieťaťa na striedavú starostlivosť v záujme riadneho zabezpečenia jeho potrieb a vývoja, nepovažuje súd striedavú starostlivosť za súčasného stavu za vhodnú. Aj keď obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletej a majú k nej dobrý vzťah, samotná schopnosť rodiča zabezpečiť starostlivosť o dieťa, ani dobrý vzťah dieťaťa k rodičovi, nepostačuje na záver o vhodnosti striedavej starostlivosti rodičov. Skutočnosť, že rodičia nedokážu medzi sebou konštruktívne komunikovať, odôvodňujú dostatočný podklad pre záver, že striedavá osobná starostlivosť by v tomto štádiu konania nezabezpečila dieťaťu stabilitu a zdravý prirodzený vývin. Súd akcentuje, že nejde o jediný rozhodujúci faktor, ale ako už bolo vyššie uvedené, vzájomná komunikácia je pri nariadení striedavej starostlivosti veľmi dôležitá. Pri striedavej starostlivosti je potrebné, aby rodičia spolu komunikovali, a to nielen pri odovzdávaní dieťaťa, ale aj o jeho výchove, školských aktivitách, zdravotnom stave, trávení voľného času a vôbec všetkých záležitostiach, ktoré s výchovou dieťaťa súvisia.

61. Po posúdení všetkých kritérií, ktoré je pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov potrebné aplikovať, dospel súd k záveru, že nariadenie striedavej starostlivosti by nezohľadňovalo najlepší záujem maloletej Z. a preto návrh otca štvrtým výrokom tohto rozsudku zamietol.

62. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

63. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

64. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

65. O trovách konania súd rozhodol posledným výrokom tak, že ich nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko súd nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.